

Jaarverslag 2024

Commissie van Toezicht bij de Penitentiaire Inrichting Middelburg, locatie Torentijd

Bezoekadres

Torentijdweg 1
4337 PE MIDDELBURG

Postadres

PI Middelburg
Postbus 8064
4330 EB MIDDELBURG
Telefoon: 088 072 29 00
E-mail: torentijd@dji.minjus.nl

Inhoud

1. De inrichting	3
De Commissie van Toezicht	3
Deskundigheidsbevordering	3
2. Activiteiten in het kader van de advies- en toezichthoudende taak	4
Vergaderingen	4
Maandcommissariaat	6
Aandachtsgebieden commissie van toezicht.....	6
3. Activiteiten in het kader van de bemiddelingstaak	9
4. Activiteiten in het kader van de rechtsprekende taak	11
5. Conclusies en aanbevelingen	14
Bijlage 1: Managementoverzicht 2024	15
Bijlage 2: Totaaloverzicht 2024.....	16

1. De inrichting

De Penitentiaire Inrichting Middelburg, locatie Torentijd (hierna ook: de inrichting) bestaat uit de volgende regimes: Huis van Bewaring, gevangenis, BBA, de Extra Zorgvoorziening en het Politiecellencomplex.

Het Politiecellencomplex valt niet onder het toezicht van deze commissie.

Met ingang van 1 juni 2024 is mevr. M. Linthout en met ingang van 1 juli 2024 is mevr. M. Di Majo gestart als plaatsvervangend vestigingsdirecteuren van de inrichting. Zij vervingen daarmee mevr. B. Lourens.

De Commissie van Toezicht

Zoals voorgeschreven in de Penitentiaire maatregel zijn in de commissie van toezicht een lid dat met rechtspraak is belast, een advocaat, een medicus en een deskundige uit de kring van maatschappelijk werk aanwezig. De overige leden zijn afkomstig uit diverse maatschappelijke disciplines.

De samenstelling van de commissie van toezicht voldoet aan de vereisten zoals gesteld in artikel 11 van de Penitentiaire maatregel. De samenstelling van de commissie was in het verslagjaar als volgt:

- Mevrouw mr. J.G. Cabboort (voorzitter)
- Mevrouw mr. P.A.M. Wijffels
- Mevrouw mr. E.F. Bethlehem
- Mevrouw Y.J. Bats
- Mevrouw mr. I. van der Hoeven
- De heer S.C.J. Labrujère
- De heer P. van Kampen
- De heer A.A.M. van Houte
- De heer J. van Wirdum

Binnen het secretariaat dat is verbonden aan de commissie heeft zich dit verslagjaar een wijziging voorgedaan. Mevrouw A.A.M. Mangroe is met ingang van 1 november 2024 als plv. secretaris benoemd. Verder zijn de heer R. Ben Sellam, mevrouw S.A. Huwae, mevrouw N.M.L. van der Kammen en mevrouw E.C. Jacobs als (plv.) secretarissen verbonden aan de commissie. Allen zijn als (senior) gerechtsjuristen/ juridisch administratief medewerker werkzaam bij de rechtbank Zeeland – West-Brabant, locatie Middelburg.

De administratieve werkzaamheden ten behoeve van de commissie werden verricht door mevrouw G.M.A. de Keuning-Jongelings, mevrouw M. Roest, mevrouw C. de Kleijn en mevrouw S. de Bree-Tomicic, allen werkzaam bij voornoemde rechtbank.

Deskundigheidsbevordering

Bats heeft in het verslagjaar deelgenomen aan een bijeenkomst over radicalisering, waarbij aandacht is besteed aan het herkennen hiervan. Verder heeft Cabboort op 30 mei 2024 het voorzittersoverleg van de zuidelijke provincies bijgewoond. Ook heeft zij in november 2024 een voorzittersoverleg bijgewoond die georganiseerd was door de landelijke Kerngroep.

Op 17 juni 2024 heeft de commissie van toezicht een evaluatiebijeenkomst gehouden. Tijdens deze bijeenkomst is onder meer de werkwijze van de commissie van toezicht en de onderlinge samenwerking geëvalueerd.

In december 2024 heeft Van Wirdum, aandachtsfunctionaris sociale veiligheid, een bijeenkomst over sociale veiligheid bijgewoond. Deze bijeenkomst had als doel om content te leveren voor de organisatie van trainingen over dit onderwerp die in 2025 zullen plaatsvinden.

Tijdens de vergaderingen is aandacht besteed aan bijzondere thema's en/of onderwerpen.

Zo heeft Kelly Buijs, Hoofd Medische Dienst, voorlichting gegeven over het werk bij de medische dienst. Zij heeft onder meer verteld over de toename van psychosociale problematiek bij gedetineerden, en hoe medewerkers daarmee kunnen omgaan, gelet op onder meer de capaciteitsproblemen. Ook heeft zij meer verteld over de sociale veiligheid, grensoverschrijdend gedrag en wat de gevolgen hiervan zijn bij de zorgverlening. Verder is gesproken over de kwaliteitsdagen waar de medische dienst een rol in heeft gehad.

Tot slot is tijdens de vergaderingen de Nieuwsbrief van het Kenniscentrum en het (kwartaal)tijdschrift DJIzien regelmatig besproken. Relevante uitspraken van de beklagcommissie en de jurisprudentie van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming komen iedere vergadering terug, waarbij deze uitspraken inhoudelijk plenair worden besproken. Ook vanuit de directie werd regelmatig aandacht gevraagd voor uitspraken van de RSJ en de impact daarvan op het beleid/ de werkwijze binnen de inrichting en voor de commissie.

2. Activiteiten in het kader van de advies- en toezichthoudende taak Vergaderingen

De commissie van toezicht en de directie zijn in 2024 negen keer in vergadering bij elkaar gekomen. Deze vergaderingen vonden telkens plaats aansluitend aan de laatste beklagzitting van de maand. De voorzitter (bij afwezigheid van de voorzitter, een lid) van de commissie van toezicht heeft de vergaderingen voorgezeten en de leden zijn hier veelal bij aanwezig geweest. Ook de directie was tijdens de vergaderingen vertegenwoordigd. Deze vergaderingen hebben in de inrichting plaatsgevonden.

De samenwerking met de directie verliep naar tevredenheid. De directie en de voorzitter van de commissie van toezicht hebben regelmatig overleg gevoerd. De voorzitter informeerde de leden en de ondersteuning over de uitkomst van deze overleggen.

Van de vergaderingen zijn notulen opgemaakt en vastgesteld. Tot de vaste agendapunten van de vergaderingen van de commissie met de directie behoren onder meer:

- de opening
- verslaglegging van de vorige vergadering + actiepunten
- het overzicht van ingekomen klachten
- bespreking uitspraken van de beklagcommissie en de RSJ
- ingekomen stukken
- gevolgde cursussen/ bijeenkomsten
- mededelingen van de directie
- mededelingen van de commissie van toezicht
- de verslagen van de maandcommissaris
- sociale veiligheid
- rondvraag
- roosters
- sluiting

Tijdens de vergaderingen zijn onder meer onderstaande onderwerpen aan de orde gekomen.

Kleinschalige Voorziening Middelburg (KVM):

Net als in voorgaande jaren is in het verslagjaar meermaals gesproken over het belang van de KVM. Het gaat om een detentievoorziening voor mannelijke zelfmelders met een straf(remainder) van maximaal

één jaar, waarbij gedetineerden hun werk of andere dagbesteding kunnen behouden tijdens hun detentie. Hoewel er positieve ervaringen zijn, welke ook volgen uit het WODC-rapport van september 2024 hierover, is ervoor gekozen hiermee te stoppen. Voor een goede voortzetting van deze pilot is een wijziging in de huidige wetgeving nodig. Landelijk wordt er nagedacht om deze detentievorm voort te zetten, maar dat zal tijd kosten. De personen die in het verslagjaar nog in de KVM zaten, mochten dit afronden. Er werden geen nieuwe zelfmelders voor de KVM aangemeld.

Capaciteitsproblemen:

DJI kamt ook dit verslagjaar met grote capaciteitsproblemen. In het verslagjaar zijn meerdere (landelijke) maatregelen getroffen om deze capaciteitsproblemen tegen te gaan. Zo konden arrestanten hun straf op een later moment uitzitten, zoals zelfmelders, en mochten gedetineerden soms al op vrijdag naar huis worden gestuurd als zij binnen drie dagen vrij zouden komen. Verder is onderzocht of meer gedetineerden een deel van hun straf op een BBA konden ondergaan, is elektronisch toezicht in specifieke gevallen mogelijk gemaakt voor gedetineerden die aan het einde van hun detentieperiode zaten en is bekeken of de uitvoering van taakstraffen kon worden verbeterd, zodat vervangende hechtenis kon worden voorkomen. Later in het verslagjaar werden meer zelfmelders weer opgeroepen om zich te melden met een korte straf, ondanks dat de capaciteitsproblemen bleven bestaan. Er wordt verder bekeken of veroordeelden ook in het buitenland, zoals in Estland, hun straffen kunnen uitzitten.

De capaciteitsproblemen worden landelijk opgepakt en er wordt verder vanuit de politiek druk uitgeoefend om deze problemen op te lossen. Tot een concrete oplossing heeft het nog niet geleid in het verslagjaar. In het nieuwe jaar zal hier verder aandacht aan worden besteed.

Personeelstekort:

Naast de capaciteitsproblemen kampt DJI ook dit verslagjaar nog met een groot personeelstekort, welke samenhangen met de capaciteitsproblemen. Er zijn verschillende wervings- en selectiebijeenkomsten geweest. Die hebben geleid tot een behoorlijke aantal sollicitanten waardoor een groot aantal vacatures is opgevuld. Het nieuwe personeel moet echter nog wel opgeleid worden en zal daarom niet direct volledig inzetbaar zijn. Ondanks dit succes qua opvulling van vacatures blijft het voor de inrichting lastig om voldoende personeel te werven en zijn nog niet alle vacatures opgevuld. Zo zijn in het verslagjaar 25 vacatures bij de beveiliging teruggebracht naar zeven vacatures. Bij de PIW-ers stonden geen vacatures meer open na een succesvolle werving. Ook dit verslagjaar was het telkens lastig om het dagprogramma te draaien. Tijdens de vergaderingen is regelmatig stilgestaan bij de gevolgen voor de gedetineerden van het personeelstekort en op welke wijze dit gecompenseerd zou kunnen worden.

Onderzoek leefklimaat 2024:

Iedere twee jaar wordt het leefklimaat in alle inrichtingen onderzocht door een externe partij, zo ook in 2024. Met behulp van de leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen (vernieuwde Prison Climate Questionnaire) wordt de beleving van het leefklimaat in de inrichtingen in beeld gebracht. Dit betreft de beleving van gedetineerden. De focus in deze vragenlijst ligt op vier hoofdthema's, namelijk: sociale, veilige, gezonde en activerende omgeving. Hierbij is extra aandacht besteed voor thema's als veiligheid en vakmanschap in de inrichtingen. De uitkomsten worden uitgesplitst naar regimes en afgezet tegen een aantal achtergrondkenmerken.

Sociale veiligheid:

In het vorig verslag jaar werd al geschreven dat op 22 maart 2023 de Minister het landelijke beleidskader tegen discriminatie en racisme heeft aangeleverd. Nadat in mei 2023 een inspectierapport verscheen over de misstanden in P.I. Nieuwersluis is het beleidskader uiteindelijk breder getrokken naar alle niet-integer gedrag. Binnen DJI moet er breed worden ingezet op sociale veiligheid en daarin heeft ook de commissie van toezicht een rol. De wijze waarop zou nog nader uitgekristalliseerd worden.

In dit verslagjaar is meermaals gesproken over de invulling van de rol van de commissie van toezicht ten aanzien van sociale veiligheid. Vanuit het land is ervoor gekozen een aandachtsfunctionaris 'sociale veiligheid' aan te stellen binnen de commissie van toezicht. Binnen deze commissie van toezicht is ervoor gekozen een huidig lid (Van Wirdum) als zodanig aan te merken. Hij heeft verschillende bijeenkomsten bijgewoond over sociale veiligheid en is samen met de aandachtsfunctionarissen uit andere commissies van toezicht druk doende met het ontwikkelen van handvatten, formulieren en gesprekstechnieken om het onderwerp te herkennen en aan te pakken. In het verslagjaar is het onderwerp volop in ontwikkeling en wordt verwacht dat in 2025 hier meer invulling aan wordt gegeven.

Verder heeft de FNV in juni 2024 een rapport uitgebracht waarin onderzoek is gedaan naar de sociale veiligheid binnen het ministerie van Justitie en Veiligheid en alle uitvoeringsorganisaties van het ministerie, waaronder ook DJI. Uit dit onderzoek kwam een beeld naar voren dat veel medewerkers discriminatie ervaren en dat ze de voorlichting over ongewenst gedrag (sociale veiligheid) ontoereikend vinden. DJI is ook druk doende met sociale veiligheid onder de medewerkers in verschillende lagen.

Overig:

Verder is onder meer gesproken over de wijze waarop (cluster)klachten worden afgedaan, telefonie op cel, de (nieuwe) directie, de datalek bij justitie, omgang met vragen vanuit de media aan de leden van de commissie van toezicht, de brievenbussen voor de klachtenformulier en verzoekbriefjes, het nieuwe D&R-proces en de ontwikkelingen rondom het Justitieel Complex Vlissingen. Tot slot hebben de leden in het verslagjaar opnieuw de aandachtsgebieden verdeeld.

Maandcommissariaat

De maandcommissarissen hebben wekelijks de inrichting bezocht. Naar aanleiding van de verzoekbriefjes en ingekomen klachten hebben de maandcommissarissen gesproken met gedetineerden en het personeel en zo nodig met de directie.

Indien uit de contacten met de gedetineerden bleek dat bepaalde onderwerpen een andere aanpak verdienen, heeft de commissie van toezicht de directie daarover tijdens de maandelijkse vergadering van advies gediend.

Aandachtsgebieden commissie van toezicht

De commissieleden hebben ieder verschillende aandachtsgebieden. De leden hebben tijdens het maandcommissariaat en overige contacten bijzondere aandacht voor bepaalde onderwerpen die liggen binnen hun interesse en deskundigheid. Tijdens de maandcommissariaten wordt daaraan extra aandacht besteed en daarnaast zijn er binnen de inrichting vaste contactpersonen om de diverse onderwerpen mee te bespreken. Bijzonderheden werden tijdens de vergadering met de directie besproken.

Daarnaast heeft er ook overleg plaatsgehad met verschillende afdelingshoofden, de directie en de medische dienst.

Vanuit een aantal van die aandachtsgebieden kan over 2024 het volgende worden vermeld.

Medische dienst:

Er vond ook dit verslagjaar structureel overleg plaats tussen de arts in de commissie en het hoofd van de medische dienst. Hierbij werden standaard de medische klachten besproken, en daarnaast werden de implementatie van alle plannen die een verbetering van het functioneren van de medische dienst beogen besproken en opgevolgd in de tijd. Onder leiding van het huidige hoofd werd door het team

daar nog steeds gemotiveerd en met plezier aan gewerkt. Het aantal medische klachten is sinds het aantreden van het huidige hoofd medische dienst opvallend constant en laag gebleven, namelijk ongeveer veertien per jaar. Deze klachten werden door het hoofd van de medische dienst zelf afgehandeld. Zo nodig werden klachten doorgestuurd naar de Medisch Adviseur of de RSJ ter beoordeling. Opvallend in dit verslagjaar is het aantal klachten, vijf, dat via de commissie van toezicht doorgestuurd werd naar de medische dienst. Nadelig voor de gedetineerde is de vertraging in de afhandeling van de klacht dat hierdoor ontstond. Hier is aandacht voor gevraagd.

Arbeid:

De arbeid werd dit verslagjaar geleid door het hoofd arbeid en werkt samen met betrouwbare opdrachtgevers die al meerdere jaren betrokken is bij de inrichting. De arbeid heeft een goed jaar achter de rug, met relatief weinig klachten. Er zijn enkele klachten geweest over de ontbinding van arbeidsovereenkomsten. Verder zijn ten aanzien van de klachten geen bijzonderheden voorgevallen. In het verslagjaar zijn verder geen diploma's op MBO 1-niveau uitgereikt, omdat de theorie voor het behalen van dit diploma lastig is. Verder is het gelet op het personeelstekort niet mogelijk om de gedetineerden te begeleiden en ondersteunen bij het behalen van hun theorie examens. Vanwege het personeelstekort blijft dit mogelijk stagneren.

GEDECO:

De commissie van toezicht heeft regelmatig overleg gehad/ bijgewoond met de GEDECO over allerlei onderwerpen. Er was goed contact met de voorzitter van de GEDECO. De commissie heeft op die manier goed zicht op wat er onder de gedetineerden leeft.

Onderwijs:

Voor onderwijs is per week 27 uur ter beschikking, waarvan achttien uur voor lessen en negen uur voorbereiding op 180 gedetineerden. Dit wordt zowel door de gedetineerden als het personeel van de inrichting ervaren als veel te weinig en niet effectief. Er is op dit moment geen ruimer budget beschikbaar. De directie vindt dit ook een gemis en zou graag het budget uitbreiden en meer mogelijkheden scheppen voor de gedetineerden om onderwijs te kunnen volgen, zeker voor langgedetineerden is dit gewenst. Vanuit de arbeid wordt aangegeven dat de gedetineerden wel hun praktische kennis kunnen vergroten, maar dat de theoretische ondersteuning hierbij niet geboden kan worden met als gevolg dat de ze geen aktes of diploma's kunnen behalen die van waarde zijn bij hun re-integratie terug de maatschappij in, zoals hiervoor is besproken onder 'arbeid'.

Geestelijke verzorging:

De gedetineerden zijn over het algemeen tevreden over de geboden mogelijkheden van geestelijk verzorging in de inrichting. Een punt van aandacht in 2024 was wel dat de Imam in de maand december niet beschikbaar was vanwege ziekte en er geen vervanger gevonden kon worden.

Bibliotheek:

Ook dit verslagjaar is de bibliotheek helaas nog steeds gesloten. De gedetineerden kunnen boeken op de afdeling lenen. Het aanbod en de keuze van boeken waren hierdoor zeer beperkt en sloten niet goed aan bij de belevingswereld en wensen van de meeste gedetineerden. De bedoeling is dat door samenwerking met de Zeeuwse Bibliotheek in 2025 de bibliotheek weer gaat draaien en wordt gemoderniseerd. De commissie van toezicht heeft oog voor de organisatorische uitdagingen, maar vindt het nog altijd een onwenselijke situatie.

KVM:

In het bijgebouw De Nederhof was tot voor kort naast de BBA ook de KVM gevestigd. Zoals eerder in dit verslag is vermeld, is de pilot KVM in 2024 ten einde gekomen. De pilot is uitvoerig geëvalueerd. In dat verband wordt ook verwezen naar de factsheet van het WODC die het onderzoek heeft uitgevoerd. Vergelding werd gecombineerd met behoud van de positieve leefgebieden. De detentieschade is relatief klein in vergelijking met een reguliere, gesloten detentiesetting.

Natuurlijk zijn er wat punten voor verbetering te noemen, zoals de informatievoorziening richting werkgevers die een 'KVM-er' in dienst hebben en eenduidige regels voor extramurale vrijheden en de samenwerking tussen betrokken partijen, maar door de band genomen zijn de ervaringen positief. Het is dan ook erg jammer dat er op dit moment geen vervolg aan wordt gegeven of verder wordt uitgebreid naar andere locaties. Het is wachten op verdere besluitvorming.

BBA

In de BBA liep het in het verslagjaar goed. Vervelend is wel dat het voor gedetineerden niet altijd inzichtelijk was hoe de geldstromen liepen. De werkgever betaalt, daar wordt geld op ingehouden en het overige gaat naar de gedetineerde. Dat wordt allemaal landelijk geregeld. Deze inrichting heeft daar verder geen invloed op. Ook speelde er in een enkel geval de vraag waar de verantwoordelijkheid ligt als de werkgever niet of niet tijdig het salaris uitkeert.

Als de BBA verder 'gevuld' wordt, dan ontstaat wellicht een probleem met de meerpersoonscellen (MPC's). Deze waren in het verslagjaar erg klein en leken zo op het oog zelfs kleiner dan de MPC's in de reguliere gevangenis terwijl de gedetineerden in de BBA meer spullen hebben. Hier is aandacht voor gevraagd.

Verder is een aantal gedetineerden in de BBA in 2024 teruggeplaatst naar het gevangenisregime, omdat zij zich niet aan de regels hielden of hun baan verloren. Het aantal klachten is beperkt gebleven tot een paar gevallen en een enkeling klaagde over de betalingen via SCC.

3. Activiteiten in het kader van de bemiddelingstaak

Bemiddeling vindt binnen de commissie van toezicht plaats door de maandcommissaris. Alle leden van de commissie van toezicht, op de beklagrechters na, zijn per toerbeurt als maandcommissaris opgetreden in het huis van bewaring en de gevangenis, één en ander volgens een jaarrooster. De maandcommissarissen hebben evenals in voorgaande jaren volgens voornoemd rooster in beginsel twee weken achter elkaar dienst. Zij hebben de inrichting wekelijks bezocht en de door de gedetineerden ingediende verzoekbriefjes en klachten afgehandeld dan wel doorgestuurd naar het secretariaat of een andere afdeling, afhankelijk waar de verzoeken/ klachten behoorden.

De werkwijze van de maandcommissaris is, net zoals voorgaande verslagjaren, als volgt. De maandcommissaris ontvangt alle klachten en verzoekbriefjes door deze uit de daarvoor bestemde brievenbussen op de verschillende afdelingen van de PI te halen, die vervolgens met verzoeker/ klager worden besproken. Afhankelijk van de aard van de klacht wordt geprobeerd om voor de gedetineerde een oplossing te vinden. Hiervoor wordt na overleg met de gedetineerde achtergrondinformatie ingewonnen en wordt met het betrokken afdelingshoofd of medewerker gekeken of er wellicht een andere oplossing denkbaar is (informele bemiddeling). Die mogelijke oplossing wordt vanuit de inrichting of via de maandcommissaris aan de gedetineerde teruggekoppeld. De maandcommissaris zorgt ervoor dat de overgebleven klachten bij het secretariaat worden ingeleverd, hetzij door depot in de brievenbus van de rechtbank, hetzij bij aangetekende post.

De maandcommissaris heeft van zijn/ haar bevindingen steeds een kort verslag opgemaakt dat tijdens de eerstvolgende vergadering is besproken en dat in de e-SWF is geplaatst. Voor de verslaglegging heeft de maandcommissaris, zoals voorgaande verslagjaren, het hieronder weergegeven format gebruikt;

Verslag maandcommissaris week:

Datum bezoek:

Naam MC:

Naam klager:
Afdeling + celnr.:
Korte beschrijving van de klacht:
Actiepunten voor directie:
Actiepunten voor secretariaat CvT:
Actiepunten voor MC volgende week:
Klacht ingetrokken na bemiddeling: Ja/nee
Eerdere (samenhangende) klachten: <i>Indien klager eerdere klachten heeft ingediend die over hetzelfde onderwerp gaan, benoem je hieronder de klachtnummers van die klachten.</i>
1. 2.
Overige opmerkingen:

Als een gedetineerde na bemiddeling door de maandcommissaris zijn klacht wenst door te zetten, wordt dit in het verslag van de maandcommissaris vermeld. Bijzondere of anderszins vermeldenswaardige klachten zijn in de maandelijkse vergaderingen van de commissie met de directie besproken.

Naast de traditionele klachten wordt ook gebruik gemaakt van de formele bemiddeling aan de hand van door gedetineerden geformuleerde grieven. De commissie constateert dat in 2024, zoals in het

vorig verslagjaar, maar weinig gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om een grief in te dienen (vier grieven). Gelet op de werkwijze van de maandcommissaris verbaast dat eigenlijk niet.

4. Activiteiten in het kader van de rechtsprekende taak

De commissie heeft ervoor gekozen de beklagzaken meervoudig te behandelen. In het verslagjaar werd de beklagcommissie voorgezeten door één van de beklagrechters, te weten Wijffels of Bethlehem. Aan de hand van een rooster waren bij toerbeurt twee andere commissieleden lid van de beklagcommissie. De beklagcommissie werd ondersteund door één van de (plv.) secretarissen. Tijdens het verslagjaar was de vestigingsdirecteur of één van de plaatsvervangend vestigingsdirecteuren aanwezig bij de zittingen van de beklagcommissie. In ieder geval was altijd de jurist aanwezig.

De beginvoorraad op 1 januari 2024 was 179 klachten. In 2024 zijn in totaal 540 klachten ontvangen. Van de ontvangen klachten zijn er 14 doorgezonden, omdat de beklagcommissie niet het juiste orgaan was. In totaal zijn er in 2024 201 klachten door klager vóór of tijdens de zitting van de beklagcommissie ingetrokken, waarvan 83 na bemiddeling. In totaal zijn in 2024 566 klachten afgedaan.

De zittingen van de beklagcommissie vinden in beginsel twee keer per maand op maandagmiddag plaats. Tijdens het verslagjaar hebben er 22 zittingen plaatsgevonden. Deze zittingen hebben allen plaatsgevonden in de inrichting.

De commissie stelt vast dat gedetineerden ook dit verslagjaar in toenemende mate rechtsbijstand genieten tijdens een beklagzitting. Klagers en/of hun advocaat/gemachtigde hebben in 2024 telkens een ontvangstbevestiging van de klacht ontvangen met daarin tevens vermeld de datum waarop de beklagcommissie voornemens is de klacht mondeling te behandelen. De klachten worden gescand en digitaal (via de mail) naar de directie van de inrichting verzonden, met het verzoek binnen zeven dagen relevante stukken aan te leveren, zoals een verweerschrift, beslissingen en/ of rapportages. De klachten die zich daarvoor lenen, worden ter zitting mondeling afgedaan. In andere zaken is zo spoedig mogelijk na de zitting schriftelijk uitspraak gedaan. Daarnaast heeft de beklagcommissie ervoor gekozen klachten af te doen met toepassing van artikel 62 van de Penitentiaire beginselenwet (buiten zitting). In dat geval hebben de klagers (en hun gemachtigden) daarvan bericht ontvangen. Klachten die zich ervoor leenden om buiten te zitting te worden afgedaan, zijn enkelvoudig afgedaan door een voorzitter van de beklagcommissie, te weten één van de beklagrechters en één van de (plv.) secretarissen.

Cijfermatig overzicht 2024:

De registratie van klachten bij het secretariaat van de commissie van toezicht vindt plaats in het landelijk Klaver-registratiesysteem.

Aantal ingekomen klachten	540 (2023:513) (2022:346)
Soort afdoening	
ingetrokken	112 (2023:108) (2022:85)
ingetrokken ter zitting	6 (2023:3) (2022:12)
ingetrokken na bemiddeling	83 (2023:111) (2022:107)
afdoening na rogatoir verzoek	4 (2023:5) (2022:9)
niet-ontvankelijk	143 (2023:121) (2022:68)
ongegronnd	183 (2023:86) (2022:67)
(deels) gegronnd	19 (2023:36) (2022:20)
overgedragen	14 (2023:11) (2022:12)
nog openstaand	179 (2023:179) (2022:191)

Als bijlage bij dit jaarverslag wordt een managementoverzicht van de afdoening van klachten uit het registratiesysteem Klaver gevoegd.

Hieronder is verder een overzicht te vinden van de ingediende klachten per onderwerp in 2023 in vergelijking met 2024.

Soort klachten	Aantal 2024	Aantal 2023
Activiteiten (arbeid)	36	16
Activiteiten (diversen)	19	35
Activiteiten (luchten)	7	17
Activiteiten (sport)	15	11
Behandeling	13	-
Bejegening	22	29
Bewegingsvrijheid	2	-
Compensatie	2	1
Contact buitenwereld (bellen)	21	31
Contact buitenwereld (bezoek)	35	27
Contact buitenwereld (post)	6	7
Controle	6	6
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat (DBT)	-	6
Disciplinaire straf	67	49
Eisen verblijfsruimte	10	11
Informatie/procedure	62	29
Nog onbekend*	15	14
Ordemaatregel	26	23
Persoonlijke voorwerpen	23	31
Regime	42	42
Rekening courant/zak- en kleedgeld	6	8
Rogatoir verzoek	4	4
Selectie/overplaatsing (extern)	4	5
Selectie/overplaatsing (intern)	8	10
Transport	3	-
Verlaten inrichting	6	10
Verzorging (diversen)	37	40
Verzorging (godsdienst/levensovertuiging)	4	2
Verzorging (medisch)	21	9
Verzorging (persoonlijk)	17	33
Totaal**	540	513

* zaken waarvan het onderwerp nog niet bekend is, omdat de klacht is ingediend in een vreemde taal of omdat uit de klacht niet blijkt waarover nu precies geklaagd wordt.

** het totaal is inclusief de grieven.

De beklagcommissie stelt vast dat er in 2024 wederom een toename van het aantal klachten is geweest ten opzichte van 2023. In 2023 vond al een forse toename plaats (c.a. 49%) plaats ten opzichte van 2022. Dit heeft de aandacht.

Uit het overzicht blijkt verder dat in het verslagjaar wederom een behoorlijk aantal klachten is ingetrokken. Dit komt mede door de actieve (bemiddelings)rol van de maandcommissaris. Wel blijft het aantal ingetrokken klachten verhoudingsgewijs wat achter bij het aantal in 2023.

Toch is dit verslagjaar het aantal ingediende klachten fors te noemen. Deze toename is ook in andere inrichtingen zichtbaar. Zoals in het vorige jaarverslag is opgenomen, wordt landelijk veel geklaagd, waarbij er ook zogenaamde veelklagers zijn. Verder is de toename van rechtsbijstandverleners in klachtenprocedure mogelijk een factor die van invloed zou kunnen zijn op het toenemende aantal klachten. Zo heeft de directie opgevangen dat een advocaat zijn cliënt heeft geadviseerd zo veel mogelijk klachten in te dienen, omdat dit zou helpen bij zijn strafrechtelijke procedure. Hiervan deed de commissie van toezicht vorig jaar ook al verslag. Een aanname die de commissie overigens niet kan onderschrijven. Geconstateerd wordt dat er een toename is van klachten tegen disciplinaire straffen en ordemaatregelen. Ook over klachten die gericht waren tegen (het ontbreken van) activiteiten, informatie en procedures en verzorging is een toename geconstateerd.

Verder blijkt uit het overzicht dat er een grote toename is van klachten die gaan over activiteiten. De commissie stelt vast dat deze klachten voortkomen uit de wijzigingen in het dagprogramma vanwege het personeelstekort. De directie heeft in een aantal van deze klachten geprobeerd om de weggevallen activiteiten te compenseren, maar dat was niet altijd mogelijk, wederom vanwege het personeelstekort.

De beklagzittingen worden niet in overleg met de advocaten/gemachtigden gepland, omdat dat de doorlooptijden niet ten goede komt. De advocaten/gemachtigden wordt medegedeeld wanneer de klacht van hun cliënt wordt behandeld tijdens een beklagzitting en slechts in uitzonderlijke gevallen wordt uitstel verleend. Zittingen vinden altijd plaats in de inrichting. Er kan niet via een (beeld)belverbinding worden deelgenomen door de advocaten/gemachtigden.

De hiervoor genoemde omstandigheden maken dat er veel klachten op zitting behandeld moeten worden, waardoor de afhandeling van klachten veel tijd vergt van de commissie en het secretariaat. De (voorzitter van de) commissie en het secretariaat houden hierover regelmatig contact. In 2025 zal bezien worden of de zwaarte van klachten aanhoudt. Vanwege de complexiteit en hoeveelheid klachten is het secretariaat van de commissie van toezicht dit verslagjaar wederom uitgebreid. Deze uitbreiding is nog altijd van kracht mede door de toename van drukte in het werk van de senior gerechtsjuristen. De administratie is en wordt nog steeds uitgebreid.

In 2024 is er 21 keer beroep ingesteld bij de beroepscommissie van de RSJ tegen beslissingen van de beklagcommissie.

In 26 zaken zijn klagers rogatoir gehoord, omdat zij waren overgeplaatst. De voorzitter van de beklagcommissie heeft vijf gedetineerden rogatoir gehoord voor een andere commissie van toezicht. Wederom is regelmatig gesproken over de (on)mogelijkheden om rogatoire verhoren digitaal te laten plaatsvinden.

Doorlooptijden

De commissie heeft ook in dit verslagjaar geconstateerd dat in het merendeel van het aantal klachten de wettelijke termijn van vier weken voor afhandeling van een klacht, welke termijn kan worden verlengd met vier weken, niet werd gehaald. De beklagcommissie streeft er weliswaar naar om zo spoedig mogelijk na de zitting uitspraak te doen, maar dit wordt veelal niet gehaald.

De overschrijding had verschillende oorzaken, waarop de beklagcommissie meestal geen of weinig invloed kan uitoefenen, namelijk:

- bemiddeling door de maandcommissaris;
- forse toename van de klachten;
- overplaatsing van klagers;

- complexiteit van de klachten;
- het ontbreken van stukken tijdens zitting;
- een nadere reactie van partijen naar aanleiding van de zitting;
- tekort aan secretarissen; en
- beschikbaar aantal uren secretarissen;

De doorlooptijden blijven de specifieke aandacht houden van de commissie van toezicht en worden regelmatig besproken. Ook vanuit de directie is er bijzondere aandacht voor de nog openstaande klachten. Verdere verbetering van de doorlooptijden wordt in 2025 nagestreefd.

5. Conclusies en aanbevelingen

De commissie van toezicht kijkt wederom terug op een jaar waarin zij in een open en prettige samenwerking met de (nieuwe) directie haar taken heeft kunnen uitvoeren. De commissie van toezicht heeft op transparante wijze met de directie in de vergaderingen over onderwerpen kunnen spreken en adviseren, waardoor zaken goed zijn opgepakt. Ook heeft de directie ervoor kunnen zorgen dat tijdens vergaderingen regelmatig door verschillende personen voorlichting is gegeven over verschillende onderwerpen die de directie en de commissie van toezicht bezighouden. Zo houdt de directie de commissie van toezicht op de hoogte van wat er speelt in de inrichting en houdt de commissie van toezicht betrokken bij de materie.

De commissie van toezicht spreekt wederom haar zorgen uit voor 2025 waar het gaat om de capaciteitstekorten (personeel en cellen), maar onderkent wel het harde werken van de directie om het personeelstekort terug te dringen. Verder verdient sociale veiligheid nog altijd onder die omstandigheden extra aandacht van alle betrokkenen, maar wordt verwacht dat dit in 2025, zoals eerder in dit verslag is benoemd, adequaat zal worden opgepakt.

Dit jaarverslag is vastgesteld tijdens de commissievergadering 23 februari 2026.

De secretaris,

R. Ben Sellam

De voorzitter,

mr. E.F. Bethlehem

Bijlage 1: Managementoverzicht 2024

Managementoverzicht - werkvoorraden

CvT Bureau Middelburg - P.I. Middelburg, locatie Torentijd

2024	Uitstroom											eind voorraad							
	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom gnef	gnef naar klacht	totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom gnef	doorloop tijd	priorisat	deels geroond		overgedragen	niet ontvankelijk	ingevoeren na bemiddeling	ingevoeren ter zitting	afdoening na ingaaf	gearbeid	onbevestigd
januari	179	84	84	0	0	32	0	117	2	8	1	9	3	9					231
februari	231	71	71	0	0	77	0	176	4	37	1	14	19	1					225
maart	225	46	46	0	0	56	0	76	3	14		3	14	19	2				215
1e kwartaal	179	201	201	0	0	165	0	123	9	59	1	2	36	29	1	2			215
april	215	31	30	1	0	12	0	36	1	1		1	6	2	1				234
mei	234	31	30	1	0	82	0	113	3	12		1	4	7	1				183
juni	183	53	52	1	0	38	2	96		6		1	11	3		1			198
2e kwartaal	215	115	112	3	0	132	2	82	4	19		3	26	12	2	1			198
juli	198	43	43	0	0	39	0	107		9		3	3	2	2				202
augustus	202	20	20	0	0	13	0	48		2			5	5					209
september	209	75	75	0	0	64	0	118	1	42			17	3					220
3e kwartaal	198	138	138	0	0	116	0	91	1	53	1	3	25	7	2	2			220
oktober	220	23	23	0	0	74	0	102		23		5	9	13	24				169
november	169	39	38	1	0	31	1	110	1	11		1	3	9	5	1			177
december	177	24	24	0	0	48	0	71	1	18	1		15	6	6	1			153
4e kwartaal	220	86	85	1	0	153	1	94	2	52	1	6	27	28	35	1			153
Totaal	179	540	536	4	0	566	3	98	16	183	3	14	143	112	83	6	4		153

